

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри інфекційної
патології, біобезпеки та ветеринарно-
санітарного інспектування
(ім. проф. В.Я. Атамася

_____ Ігор ПАНІКАР
«08» _____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри хірургії,
акушерства та хвороб дрібних тварин
_____ Микола МОРОЗОВ

«25» _____ 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету ветеринарної
медицини _____

_____ Катерина РОДІОНОВА
«26» _____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри
внутрішніх хвороб тварин та
клінічної діагностики

_____ Руслан ДУБІН
«26» _____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри нормальної і
патологічної анатомії та судової
ветеринарії

_____ Жанна КОРЕНЄВА
«25» _____ 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи
_____ Вячеслав СЕДОВ

«27» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 36. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

21 Ветеринарія

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

211 Ветеринарна медицина

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ветеринарна медицина

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Факультет ветеринарної медицини

ОДЕСА – 2025

Робоча програма з освітнього компонента «Виробнича практика» для здобувачів за освітньою програмою «Ветеринарна медицина» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Розробники програми:

Ігор ПАНІКАР, завідувач кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. професора В. Я. Атамася, доктор ветеринарних наук, професор

Марина СКРИПКА, професор кафедри нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії, доктор ветеринарних наук, професор

Людмила ТАРАСЕНКО, професор кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. професора В. Я. Атамася доктор ветеринарних наук, професор

Микола МОРОЗОВ, в.о. завідувача кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин, кандидат ветеринарних наук, доцент

Руслан ДУБІН, завідувач кафедри внутрішніх хвороб тварин та клінічної діагностики, кандидат ветеринарних наук, доцент

Євген РОЗУМ, доцент кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин, кандидат ветеринарних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. проф. В.Я. Атамася

Протокол № 20 від «20» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Ігор ПАНІКАР

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри внутрішніх хвороб тварин та клінічної діагностики

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Руслан ДУБІН

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри

Микола МОРОЗОВ

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри нормальної і патологічної анатомії та судової ветеринарії

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Жанна КОРЕНЄВА

Гарант освітньої програми

Руслан ДУБІН

© Ігор ПАНІКАР, Марина СКРИПКА, Людмила ТАРАСЕНКО,
Микола МОРОЗОВ, Руслан ДУБІН, Євген РОЗУМ, 2025 рік

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 12	Галузь знань: 21 «Ветеринарія»	Обов’язкова
Модулів –	Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки
		6-й
Змістових модулів –	Освітня програма: «Ветеринарна медицина»	Семестр
		12-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції
Загальна кількість годин – 360		- год.
		Практичні, семінарські
		- год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		360 год.
		Індивідуальні завдання
		- год.
		Вид контролю: диференційний залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою виробничої практики є поєднання теоретичних знань з практичною діяльністю, набуття професійних навичок, формування вмінь застосовувати їх у реальних виробничих умовах, а також підготовка до самостійної роботи за спеціальністю ветеринарна медицина. Практика дозволяє здобувачам ознайомитися з роботою підприємства, вивчити технологічні процеси, передові методи праці та сучасне обладнання.

Завдання виробничої практики – формування здатності майбутніх лікарів ветеринарної медицини застосовувати набуті знання, уміння, навички щодо проведення діагностичних, лікувально-профілактичних заходів у тварин різних видів, та дотримання гігієнічних вимог на всіх етапах виробництва під час вирішення конкретних виробничих завдань у трудовій діяльності.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті проходження навчальної практики у майбутнього фахівця ветеринарної медицини повинні сформуватись:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
- ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК. 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

ФК. 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

ФК. 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою

формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

ФК. 5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

ФК. 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК. 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

ФК. 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

ФК. 9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

ФК. 10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

ФК. 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

ФК. 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ФК. 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

ФК. 14. Здатність проводити судово-ветеринарну експертизу.

ФК. 15. Здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.

ФК. 16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ФК. 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

ФК. 20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії,

профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ПРН 9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування

ПРН 12. Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.

ПРН 13. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.

ПРН 14. Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини.

ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності

ПРН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення

4. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Внутрішні хвороби тварин

Мета практики: Закріпити в умовах виробництва теоретичні та практичні знання, здобуті в університеті; освоїти методи діагностичної, лікувальної та профілактичної роботи. Навчитися планувати та аналізувати ветеринарні заходи щодо незаразних хвороб тварин.

Завдання та обсяг роботи: Провести амбулаторний прийом чи лікування на стаціонарі тварин, хворих на внутрішні незаразні хвороби, освоїти клінічні та лабораторні методики дослідження тварин, навчитися ставити правильний діагноз та розробляти відповідну йому схему лікування. Вести ветеринарну документацію, вивчити динаміку захворюваності та загибелі тварин від незаразних хвороб у обраному місці практики.

4.2. Ветеринарна хірургія

Мета практики: Відпрацювання навичок клінічного обстеження тварин з метою виявлення хірургічних захворювань, а також методів діагностики та виконання лікувально-профілактичних заходів при хірургічних захворюваннях.

Завдання та обсяг роботи: Відпрацювати основні техніки повалу та фіксації різних видів тварин. Відпрацювати методики підготовки тварин до операції, а також обробки операційного поля, стерилізації інструментів. Відпрацювати техніку клінічного дослідження та методик лікування проявів гострих, підгострих і хронічних форм хірургічних хвороб, проведенням новокаїнової терапії. Відпрацювати обстеження тварин з відкритими та закритими травмами та надавання відповідної лікарської допомоги. Відпрацювати методи первинного хірургічного туалету ран, зупинки кровотеч, лікування асептичних і гнійних процесів (абсцес, флегмона, гематома, лімфоекстравазат), накладання різноманітних пов'язок у різних ділянках тіла в залежності від характеру травм. Відпрацювати методи герніотомії, кесаревого розтину, кастрації самців і самок.

4.3. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин

Мета практики: Відпрацювати практичні навички акушерсько-гінекологічного дослідження тварин, діагностики, лікування і профілактики гінекологічної, акушерської та андрологічної патології, а також неонатальної патології та патології молочної залози. Освоїти клініко-лабораторні та інші методи діагностики вагітності та безпліддя тварин, практичні прийоми отримання сперми від тварин, оцінки якості сперми та штучного запліднення.

Завдання та обсяг роботи: Провести клініко-лабораторне дослідження та визначити точний термін вагітності або встановити неплідність у тварини. Визначити за наявності патологічні зміни в яєчниках, матці, яйцепроводах, поставити діагноз, призначити лікування та запропонувати методи профілактики захворювань у тварин. Відпрацювати навички ведення фізіологічних родів та надання рододопомоги за патологічних родів, а також проводити оцінку стану новонароджених та надання їм допомоги. Провести лікування тварин з післяродовою патологією враховуючи методики вивчені в університеті та рекомендації лікаря ветеринарної медицини на базі практики. Відпрацювати клініко-лабораторну діагностику хвороб молочної залози їх лікування та профілактику. Засвоїти методи визначення самок в охоті та підготовки їх до штучного осіменіння, практичні прийоми отримання сперми від плідників її оцінки та підготовки до використання або заморожування. Відпрацювати проведення штучного осіменіння різними способами. Відпрацювати методами діагностики, лікування та профілактики андрологічної патології.

4.4. Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин

Мета практики: Закріплення теоретичних знань і набуття навичок роботи з проведення профілактичних протиепізоотичних заходів, діагностики та лікування інфекційно хворих тварин, а також оздоровлення неблагополучних господарств.

Завдання та обсяг роботи: Ознайомитись з епізоотичним станом району проходження практики (робота зі звітністю та журналом епізоотичного стану, епізоотичною картою району) та планом протиепізоотичних заходів. Брати участь в проведенні діагностичних досліджень на туберкульоз, бруцельоз, сап та інші інфекційні хвороби тварин та птиці; участь в проведенні профілактичних щеплень сільськогосподарських і дрібних домашніх тварин. Надавати допомогу у разі виникнення поствакцинальних реакцій. Відпрацювати навички відбору у тварин різних видів крові для гематологічних та серологічних досліджень. Брати участь у лікуванні тварин, хворих на заразні хвороби з зазначенням методів лікування та їх ефективності. Брати участь у проведенні профілактичної, поточної і заключної дезінфекції потужностей бази практики.

4.5. Паразитологія та інвазійні хвороби

Мета практики: Закріпити теоретичні знання та практичні навички, набуті необхідного досвіду роботи ветеринарного лікаря з діагностики, лікування та профілактики паразитарних захворювань тварин.

Завдання та обсяг роботи: Ознайомитись з паразитологічною ситуацією в районі проходження практики та планом і графіком протипаразитарних заходів. Брати участь у проведенні діагностичних досліджень і лікувально-профілактичних обробок тварин. Відпрацювати проведення діагностичних обстежень (клінічний огляд тварин, копрологічні дослідження, мікроскопія мазків крові, трихінелоскопія, проведення повних і неповних гельмінтологічних розтинів трупів тварин та окремих органів) і оформленні супровідних листів до діагностичних ветеринарних установ, гельмінтологічної оцінки пасовищ, протипаразитарної обробки тварин.

4.6. Патологічна анатомія тварин та розтин

Мета практики: Відпрацювати техніку розтину трупів різних видів тварин, відбору проб патологічного матеріалу та методику описання різних патологічних процесів в органах і тканинах і складання нормативних документів.

Завдання та обсяг роботи: Вивчити документацію з обліку звітності про загибель тварин і птахів. Ознайомитись зі спеціалізованими приміщеннями для розтину трупів тварин та їх оснащенням, методами знешкодження (утилізації) трупів після розтину, дезінфекції місця розтину, заходами особистої профілактики і охорони навколишнього середовища. Відпрацювати методику проведення патологоанатомічного розтину та складання протоколів розтину. Проаналізувати відсоток підтвердження клінічного діагнозу патологоанатомічним, його ускладнення і супутніх патологічних процесів. Відпрацювати правила відбору, пакування, маркування та транспортування патологічного матеріалу для різних досліджень (гістологічних, бактеріологічних, токсикологічних) та оформлення супровідних документів.

4.7. Ветеринарно-санітарне інспектування

Мета практики: навчитися використовувати набуті теоретичні знання

і практичні навички щодо проведення ветеринарно-санітарного інспектування у професійній діяльності лікаря ветеринарної медицини.

Завдання та обсяг роботи: Відпрацювати методики ветеринарно-санітарного інспектування харчових продуктів і кормів. Відпрацювати методики ідентифікації та визначення фальсифікації харчових продуктів. Проаналізувати результати досліджень і провести ветеринарно-санітарну оцінку харчових продуктів (вилучення з обігу, переробка, утилізації, знищення або подальшого використання). Відпрацювати практичні навички щодо приймання і здавання на забій тварин, їх транспортування, підготовку до забою, основ технології та стандартизації при виробництві продуктів тваринного походження. Проаналізувати ефективність використання систем управління безпечністю харчових продуктів в умовах виробництва.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Розподіл здобувачів вищої освіти за базами проходження виробничої практики і закріплення керівників практики від університету проводиться за місяць до початку практики і затверджується наказом ректора ОДАУ.

За тиждень до початку виробничої практики на кафедрах, які відповідальні за підготовку, проводяться збори, на яких здобувачі-практиканти отримують направлення на виробничу практику, програму виробничої практики та методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації за результатами проходження виробничої практики та проходять інструктаж з техніки безпеки.

Від Університету для керівництва виробничою практикою здобувачів призначаються науково-педагогічні працівники кафедр факультету, які брали участь в освітньому процесі з ОК, що становлять теоретичну основу проходження практики.

Обов'язки керівника виробничої практики Університету:

- організовує проведення інструктажу про порядок проходження практики з охорони праці і техніки безпеки;
- надає здобувачам вищої освіти необхідні супровідні документи (направлення, методичні рекомендації, тощо);
- ознайомлюють здобувачів вищої освіти з метою, завданням, змістом практики, порядком її проходження, вимогами щодо підготовки звіту і оформлення необхідних документів, готують індивідуальні завдання;
- надає консультативну допомогу з виконання програми практики;
- взаємодіють з керівником практики від бази практики для забезпечення високої якості її проходження згідно з програмою;
- перевіряють звітні матеріали, якість підготовки індивідуального завдання, роблять висновки щодо виконання робочої програми та календарного плану. оцінюють рівень підготовки звіту;
- беруть участь у роботі комісії під час захисту звітів із практики.

Від бази проходження практики для керівництва виробничою

практикою здобувачів призначається фахівець ветеринарної медицини наказом по підприємству.

Обов'язки керівника практики від підприємства:

- проконтролювати підготовленість бази та місця проведення практики;
- визначає робоче місце для здобувача вищої освіти та умови проходження ним практики;
- забезпечує умови для виконання плану виробничої практики
- забезпечує проведення інструктажу з дотримання правил техніки безпеки, протипожежної безпеки та виробничої санітарії;
- контроль та забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти
- сприяти поглибленому засвоєнню програмних питань, становленню практичного професіоналізму лікаря ветеринарної медицини;
- надає консультативну та практичну допомогу при виконанні здобувачем вищої освіти програми практики, у зборі та аналізі матеріалів і оформленні звіту про практику;
- перевірка звітної документації, по завершенні практики формування відгуку і оцінки роботи здобувача на практиці

Обов'язки здобувачів:

- отримати направлення, програму та методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики;
- своєчасно прибути на місце практики;
- дотримуватись діючих на підприємствах і організаціях правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки;
- повністю виконувати всі завдання і вказівки, що передбачені програмою практики;
- виконувати вказівки керівника практики, які стосуються професійних питань;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати;
- вивчати, опановувати досвід роботи лікаря та фахівців ветеринарної медицини;
- опановувати передовий досвід роботи, нову техніку і технологію виробництва;
- регулярно вносити відповідні записи звітної документації з виробничої практики встановленого зразка;
- виконати у повному обсязі програму виробничої практики
- своєчасно здати щоденник та звіт (протягом 10 днів після закінчення практики) та захистити його.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання – це способи спільної роботи керівника і здобувача-практиканта, спрямовані на поглиблення здобувачами теоретичних знань і практичних навичок та умінь, розвиток у них пізнавальних здібностей, формування високих моральних, ділових та професійних якостей.

Проведення виробничої практики здійснюється у формі залучення здобувача до виробничого процесу в умовах бази практики. Важливим елементом навчання є самоосвіта.

Під час проведення виробничої практики, з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів використовуються такі методи навчання, як: практична діяльність під керівництвом представника бази практики, проведення досліджень, аналіз, самостійна робота з рекомендованою літературою та джерелами Інтернет тощо.

Під час проведення виробничої практики застосовують словесні, наочні та практичні методи навчання. Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у табл. 1.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – презентація, демонстрація - практична робота
ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – презентація, демонстрація - практична робота
ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – презентація, демонстрація - практична робота
ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота

також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.	
ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 12. Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 13. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 14. Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини.	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота
ПРН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда - наочні – демонстрація - практична робота

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів під час проходження виробничої практики здійснюють керівники практики від бази практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми. Звітна документація оформлюється згідно «Методичних рекомендацій щодо оформлення звітної документації з виробничої практики» і надається на перевірку керівнику практики від Університету. Вона має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики.

Повне і правильне оформлення звітної документації, позитивні відгуки керівників практики призначених від бази практики та від Університету є підставою для допуску здобувача до захисту матеріалів практики.

Процедура захисту проводиться комісійно (комісія затверджується розпорядженням декана факультету) згідно з затвердженим графіком (затверджується розпорядженням декана факультету).

Якість набутих під час виробничої практики знань та умінь оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

З виробничої практики передбачено підсумковий контроль у вигляді **диференційного заліку**.

Здобувач, який не виконав програму практики або не захистив звіт без поважних причини, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, то Університет надає можливість пройти практику повторно.

Результат диференційного заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний план здобувача за підписом голови комісії і враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Таблиця 3. Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1 Методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації з виробничої практики / уклад. Панікар І.І., Скрипка М.В., Тарасенко Л.О., Морозов М.Г., Дубін Р.А., Розум Є.Є.. Одеса, 2025. 25 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1 Березовський А.В. та ін. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин: навч. посіб. Житомир: «Полісся», 2017. 392с.
- 2 Березовський А.В., Харенко М.І. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: навч. посіб. Київ: ДІА, 2018. 476 с.
- 3 Біоетика: від теорії до практики / під редакцією О.О. Кришталь. Київ: «Авіцена», 2021. 144 с.
- 4 Богатко Н.М., Букалова Н.В., Сахнюк В.В., Джміль В.І. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо-, молоко- та рибопереробних підприємствах України: навч. посіб. Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2016. 282 с.
- 5 Богатко Н.М., Димань Т.М., Мазур Т.Г., Богатко А.Ф., Ткачук С.А., Фотіна Т.І., Яценко І.В., Букалова Н.В., Приліпко Т.М., Лясота В.П., Дудус Т.В., Родіонова К.О. та ін. Гігієна і експертизи м'яса свійської птиці за виробництва та обігу: навчальний посібник. Біла Церква, 2022. 202 с.
- 6 Бойко Н.І., Немова Т.В., Білошицький Р.В. Скринінгові та спеціалізовані тести гемостатичних розладів. Компрінт, 2021 16 с.
- 7 Бойко Н.І., Немова Т.В., Бойко Г.В. Вивчення гематологічних показників для визначення стану еритрону. Компрінт, 2021. 20 с.
- 8 Бондар А. О., Поручник М. М., Тарасенко Л.О., Рудь В.О. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія: навч. посіб. Миколаїв: Наукове видання МНАУ, 2018. 180 с.
- 9 Борисевич Б.В., Лісова В.В., Чумаков К.А. Патологічна морфологія тварин. Ч.1: підручник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 418 с.
- 10 Власенко В.В., Темніханов Ю.Д. Хвороби риб: посібник. Вінниця, 2012. 435 с.
- 11 Власенко С.А. та ін. Фармакологічне забезпечення інтенсивного відтворення корів. Біла Церква, 2019. 153 с.
- 12 Галатюк О.Є., Передера О.О., Лавріненко І.В., Жерносик І.А. Інфекційні хвороби собак: навч. посіб. Житомир : ПП "Рута", 2018. 112с.
- 13 Герілович А.П., Герілович І.О., Окаєвич О.С. Посібник з лабораторної біобезпеки. Четверте видання (переклад українською) / під ред. проф. Геріловича А.П. Харків: "Інститут Єдиного Здоров'я", 2024. 672 с.
- 14 Грушанська Н.Г., Цвіліховський М.І., Долецький С.П. Діагностика порушень обміну мінеральних речовин у корів: монографія. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 192 с.
- 15 Дахно І.С. Паразитологія (діагностика інвазійних хвороб за екологічними та морфо біологічними особливостями збудників): навч. посіб. Київ: Інтернаука,

2024. 413 с.

- 16 Духницький В.Б., Деркач І.М. Сучасна фармакологічна термінологія у ветеринарній медицині: навч. посіб. Київ : КОМПРИНТ, 2017. 205 с.
- 17 Зажарська Н.М., Куцак Р.С., Бібен І.А. та ін. Ветеринарно-санітарна експертиза. Практикум: навч. посіб. Дніпро, 2017. 184 с.
- 18 Іовенко А. В., Гуменний О. Г. Повільні інфекції тварин: навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 92 с.
- 19 Іовенко А.В., Пивоварова І.В. Заразні хвороби шкіри собак: навч. посіб. Одеса: ОДАУ, 2022. 45 с.
- 20 Карчевська Т.М. Спеціальна епізоотологія: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2022. 248 с.
- 21 Ковпак В.В. та ін. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навч. посіб. К.: Вид-во «НУБіП України, 2020. 258с.
- 22 Колесник Ю.М. та ін. Фармакологія з основами патології : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2021. 472 с.
- 23 Корнієнко В.І., Пономаренко О.В., Ладогубець О.В., Гаркуша І.В., Дученко К.А. Загальна токсикологія: навч.-метод. посіб. Харків: РВВ ХДЗВА, 2020. 112 с.
- 24 Корнієнко Л.Є., Ярчук Б.М., Тирсін Р.В., Царенко Т.М. та ін. Практикум із загальної епізоотології. 2-ге вид., пер. і доп. Біла Церква, 2018. 352 с.
- 25 Куцан О.Т., Духницький В.Б., Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Ветеринарна токсикологія: підручник. Київ: НУБіП України, 2022. 415 с.
- 26 Левченко В.І. та ін. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник. Біла Церква, 2017. 400с.
- 27 Левченко В.І., Влізло ВВ., Кондрахін І.П. та ін. Клінічна діагностика хвороб тварин / за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2017. 544с.
- 28 Литвиненко І.О., Литвиненко М.О. Епізоотологія з мікробіологією: навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 483 с.
- 29 Литвиненко М.О., Литвиненко І.О., Литвиненко Л.М. Хірургія ветеринарної медицини : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 270 с.
- 30 Любецький В.Й. та ін. Лабораторна і функціональна діагностика у ветеринарному акушерстві, гінекології та андрології: навч. посіб. Київ: НУБіП України. 2020. 120с.
- 31 Манжос О.Ф., Панікар І.І., Антіпов А.А., Пивоварова І.В. Ветеринарна паразитологія. Біла Церква, 2018. – 214 с.:іл.58.
- 32 Мельник В.О., Рябініна О.В., Родіонова К.О., Катеринич О.О., Наливайко Л.І., Гавілей О.В. Промислове та фермерське птахівництво: колективна монографія. Київ. 2023. 490 с.
- 33 Наливайко Л.І., Палій А.П., Євстаф'єва В.О., Родіонова К.О., Івлева О.В. (2019) Хвороби хутрових тварин: науково-метод. посіб. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 412 с.
- 34 Недосєков В., Гонтарь А., Сорокіна Н. Інфекційні хвороби птиці : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 118 с.
- 35 Недосєков В., Гонтарь А., Сорокіна Н., Кісера Я. Інфекційні хвороби собак і котів : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 98 с.

- 36 Недосєков В., Гонтарь А., Сорокіна Н., Мельник В., Галатюк О. Інфекційні хвороби коней : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 142 с.
- 37 Недосєков В.В., Ситюк М.П., Корнієнко Л.Є., Гонтарь А.М., Сорокіна Н.Г. Вірусні хвороби свиней : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 68 с.
- 38 Овчарук В.М., Овчарук Н.П., Яблонський В.А., Сорока Н.М. Ветеринарне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин : навч. посіб. Київ : НМЦ ВФПО, 2021. 300 с.
- 39 Оробченко О.Л., Романько М.Є., Палій Анат.П., Палій Анд.П., Павліченко О.В., Коваленко Л.В., Ярошенко М.О., Коренева Ю.М., Курбацька О.В., Маслюк А.В. Основи токсикологічної безпеки кормів у сільському господарстві: монографія. Харків: Стиль-Іздат, 2023. 697 с.
- 40 Палій А.П., Наливайко Л.І., Палій А.П., Родіонова К.О., Іщенко К.В., Дубін Р.А. Особливості вирощування та переробки перепелів: науково-метод. посіб. Харків. ФОП Боровін О.В. 2021. 188 с.
- 41 Півень О. Т., Тарасенко Л. О., Рудь В. О., Скрипка Г. А. Основи ветеринарної санітарії: навч. посіб. Одеса: «Екологія», 2024. 156 с.
- 42 Приходько Ю.О., Пономаренко В.Я., Нікіфорова О.В., Федорова О.В., Мазанний О.В., Булавина В.С., Люлін П.В. Протозойні та окремі прокаріотні хвороби собак і котів: навч. посіб. Харків: О.А. Мірошніченко, 2021. 168 с.
- 43 Решетніченко О. П., Тарасенко Л. О., Розум Є. Ю. та ін. Гігієна молока і молочних продуктів: навч. посіб. Одеса: 2019. 175 с.
- 44 Родіонова К.О., Мельник В. О., Рябініна О.В., Наливайко Л. І. та ін. Технології виробництва продукції птахівництва та впровадження системи НАССР в мікро-, малих та середніх птахівницьких господарствах: навч.-практ. посіб. Одеса, 2023. 207 с.
- 45 Роман Л.Г. Ветеринарний контроль маститу сухостійних корів: монографія. Одеса, 2020. 196 с.
- 46 Ткаченко Н. А., Чагаровський О. П., Дец Н.О., Ланженко Л.О., Кручек О. А. Ветеринарно-санітарна та технологічна експертиза молока. Рівне: «Овід», 2018. 235 с.
- 47 Функціональна біохімія: підручник / За ред. проф. Н.О. Сибірної. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 644 с.
- 48 Хмельницький Г.О., Духницький В.Б. Ветеринарна фармакологія: підручник. Київ: Комфорт, 2017. 571 с.
- 49 Цвіліховський М.І., Береза В.І., Січкарь В.С. та ін. Внутрішні незаразні хвороби тварин: підручник / За ред. М.І. Цвіліховського. 3-є вид. Київ: Аграрна освіта, 2014. 614 с.
- 50 Цвіліховський М.І., Бойко Н.І., Голопура С.І. та ін. Внутрішні хвороби тварин: практикум / За ред. М.І. Цвіліховського. Київ: ЦП КОМПРИНТ, 2016. 224с.
- 51 Цвіліховський М.І., Голопура С.І., Грушанська Н.Г., Бойко Н.І., Немова Т.В., Палюх Т.А. Превентивні технології забезпечення здоров'я дрібних домашніх і екзотичних тварин: Навчальний посібник. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 438 с.
- 52 Цвіліховський М.І., Грушанська Н.Г., Долецький С.П., Костенко В.М.

- Preventive veterinary technologies of internal diseases of ruminants: Могорафія. Київ: NPE Yamchynskyi O.V., 2020. 326 с.
- 53 Яценко І.В., Богатко Н.М., Букалова Н.В., Бібен І.А., Фотіна Т.І., Бусол Л.В., Родіонова К.О., Зажарська Н.М., Забарна І.В., Бінкевич В.Я. Гігієна і експертиза продуктів первинної переробки забійних тварин: підручник (енциклопедичний курс) Дніпро: «Нова ідеологія», 2019. 1200 с.
- 54 Яценко І.В., Бусол Л.В., Бібен І.А., Богатко Н.М., Дегтярьов М.О., Родіонова К.О. Гігієна виробництва, безпечність та якість соленої риби: навч. посіб. Харків.«Стиль-Издат», 2019. 110 с.
- 55 Яценко І.В., Бусол Л.В., Бібен І.А., Богатко Н.М., Родіонова К.О., Забарна І.В., Бінкевич В.Я. Гігієна виробництва, безпечність та якість охолодженої, підмороженої та замороженої риби: навч. посіб. Харків. «Стиль-Издат», 2019. 110 с.
- 56 Яценко І.В., Бусол Л.В., Бібен І.А., Богатко Н.М., Родіонова К.О., Забарна І.В., Бінкевич В.Я. Гігієна виробництва, безпечність та якість копченої риби: навч. посіб. Харків.: «Стиль-Издат», 2019. 66 с.
- 57 Яценко І.В., Бусол Л.В., Головка Н.П., Богатко Н.М., Родіонова К.О., Забарна І.В., Кириченко М.В. Гігієна виробництва, безпечність, якість та експертиза рибних консервів: навч. посіб. Харків.: «Стиль-Издат», 2019. 144 с

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Науково-методичний центр Вищої та фахової передвищої освіти. NMCBOOC Медіатека електронних посібників і підручників для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина. Режим доступу: <https://nmcbook.com.ua/ep-veterynarna-medytsyna-perelik/>
2. Науково-методичний центр Вищої та фахової передвищої освіти. NMCBOOC Медіатека посібників і підручників для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина. Режим доступу: <https://nmcbook.com.ua/veterynarna-medytsyna-perelik-pdf/>
3. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
4. Non-Governmental organization «One Health Institute». Публікації та презентації. Режим доступу: <https://www.onehealthinstitute.org.ua/uk/publications-ukr/>